

За таксаційними даними Осницького лісництва, насадження з повнотою 0,8 переважають у регіоні та складають значну частку (38,73%) в загальній площі.

Переважаючою деревною породою в даному регіоні є сосна звичайна. Ця порода займає значну площу, що свідчить про її пристосованість до місцевих умов і важливість в лісовому господарстві.

За таксаційними даними Осницького лісництва, в даному регіоні спостерігається перевага насаджень мокрих та сирих суборів і судібров. Це свідчить про поширення вологолюбних екосистем та умов, сприятливих для їх росту.

Насадження I-II бонітету складають значну частку (I-38,22% II-31,92%) в Осницькому лісництві, свідчачи про наявність переважаючих насаджень з високим рівнем розвитку.

Стигли сосняки формують як корінні (91,8% площі) так і похідні (8,2%) деревостани. Переважаючими серед них є насадження середньоповнотні (93,3%).

Середній ступінь використання типологічного потенціалу становить 77,2%, що свідчить про задовільний рівень ведення лісового господарства та наявність резервів для підвищення продуктивності лісостанів.

Джерела та література

1. Свириденко В. Є. Лісівництво. К. 2007. С. 544.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ

Ревко М., Коцун Л.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Реалізація моделі Нової української школи вимагає модернізації та вдосконалення освітнього процесу природничої галузі. Сучасний ринок праці потребує креативних, творчих особистостей, які здатні знаходити вирішення складних завдань, проявляти ініціативу та бути зацікавленими у їх реалізації. Нові підходи до навчання допоможуть учневі не тільки засвоїти суму знань з біології, а й самореалізуватись, проявити свої творчі здібності, бути готовим до сучасних, надзвичайно мінливих, умов життя. Проте реалії сьогодення показують зниження рівня зацікавленості учня до вивчення біології, тому вчителю необхідно постійно впроваджувати в освітній процес різні аспекти компетентнісного та діяльнісного підходу до навчання. Завдяки інноваційним методикам сучасний педагог може вплинути на формування стійких знань, підвищення пізнавальної активності учнів, застосування ним уже набутого досвіду у практичній діяльності. Одним із інноваційних підходів, які застосовують вчителі біології, є творчі завдання, які дозволяють розширити світогляд учня, застосувати набуті ним знання для практичного вирішення певних завдань [1]. Крім того вони розвивають творчі здібності учня, його пам'ять, вчать робити висновки та узагальнення.

У педагогічній літературі творчі завдання визначають як «завдання, які передбачають самостійний пошук способів для досягнення поставлених результатів, спрямовані на розвиток пізнавальних інтересів, посилення активності, відкриття нового завдяки утрудненням і суперечностям» [2]. При цьому найкраще розкриваються творчі здібності учня, але вони не є гарантією досягнення учнем результативності у навчанні. Тому вчителю необхідно постійно мотивувати учня до певної навчально-творчої діяльності. При цьому вчитель розвиває у школяра внутрішню потребу займатися творчістю та необхідність оволодіння практичними вміннями. Учні отримують знання через призму творчості, що значно підвищує їх пізнавальну активність до вивчення біології, формує стійкий інтерес до навчання. Такий підхід сприяє до конкретних дій та форм поведінки, визначає цілеспрямованість та стимулює до активних дій.

При виконанні творчих завдань учень вчиться:

– аналізувати певне біологічне явище, ситуацію, процес;

- виділяти найбільш суттєві риси та абстрагуватись від другорядних характеристик;
- правильно визначати взаємозв'язки між об'єктами, визначати їх спільні та відмінні риси;
- описувати явища природи, стисло, логічно та правильно формулювати думки;
- правильно та логічно розкривати сутність процесу, явища тощо та знаходити вірні шляхи для розв'язання поставленої задачі;
- доводити та обґрунтовувати свою думку, знаходити правильні аргументи для цього;
- генерувати власні ідеї та доводити їх доцільність, висувати власні гіпотези, які мають певну новизну;
- застосовувати свою фантазію у вирішенні певних проблем;
- бачити протиріччя і проблеми у навколишньому середовищі;
- переносити отримані знання у нові ситуації для вирішення конкретних задач;
- виробляти власну точку зору у вирішенні певної ситуації і відстоювати її;
- критично осмислювати свої помилки.

У освітньому процесі з біології важливо, щоб виконання творчих завдань не було одноразовим, а становило певну систему із пов'язаних між собою задач, які побудовані на основі ієрархічно підібраних методів і спрямованих на пізнання об'єктів, явищ та процесів природи, спрямованих на розвиток творчих здібностей школярів. Для того, щоб учневі цікаво було розв'язувати творчі задачі, вони повинні бути незнайомими для нього, містити певну новизну. А учень на основі отриманих знань та власного досвіду повинен знайти шляхи вирішення творчого завдання.

Для ефективної реалізації творчих завдань з біології необхідно:

- створити комфортне та творче середовище в учнівському колективі, яке забезпечить необхідні умови для самореалізації;
- забезпечити вільний стиль комунікації між педагогом і учнями для обміну інформацією та творчих диспутів;
- формувати творчі завдання із акцентом на практичне застосування та майбутнє використання у житті;
- забезпечити наявність мотиваційної складової у формуванні творчих завдань;

– врахування вчителем індивідуальних особливостей кожного учня та створення для нього таких творчих завдань, які б дозволили йому самореалізуватися через найбільш значиму для нього діяльність;

– надання учням можливості самостійно знаходити шляхи та вирішувати запропоноване творче завдання з акцентом уваги на власний досвід учня;

– забезпечення поетапності у формуванні та виконанні творчих завдань з біології;

– створення освітнього простору таким чином, що учні здатні приймати виважені та обґрунтовані рішення самостійно.

Таким чином, робота учнів над вирішенням творчих завдань з біології є важливим елементом активного навчання, під час якого учень не лише засвоює знання, а й самостійно їх здобуває шляхом пошуку інформації, використання власного життєвого досвіду та творчих здібностей. При такому підході підвищується пізнавальний інтерес учнів, зацікавленість до біологічних об'єктів та явищ, знання яких допоможуть учням у повсякденному житті.

Джерела та література

1. Посаль Л.А., Стадник Ю.Ю. Творчі завдання як засіб формування природничо-наукової грамотності учнів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Теорія та методика навчання природничих наук. № 1. 2021. С.34-48.
2. Суржанська В.А. Творчі завдання як засіб формування пізнавальної активності старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Харків, 2004. 19 с.

ІГРОВІ МЕТОДИ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ

Репетуха О., Іванців О.

Волинський національний університет імені Лесі Українки